

Posamezna številka za Trst in okolico 23 str., zunanji 8 vin
Opisni trgovci in obrtniki *mm* in 6 vin; omembe, javne
poslanje, vabila oglasi d. naravnih v. vodor. *mm* po 10 v. oglaš
v teksti lista do 5 v. 20 K, v akti nadaljina vrsta 3 K. Mali
oglas po 8 vin, beseda, a manj pa 80 vin. Oglasa sprejema
inšertni oddelk Edinosti. Naročila in reklamacije se posiljajo
izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelk se
nahajata v ulici sv. Frančiška št. 23. — Poštomno, račun 8.1.033

Težave so prišle namreč s preiskavo ne samo za K—, ne samo za osebe, ki so bile z njim v zvezi, ampak najhujše težkoče je povzročil dr. Zibert — policiji, ki je očitno dobila od najvišjega dvornega urada nalog da preiskavo potlači in ndoseže, da stvar »zaspi«. Policija je imela torej nalogo, krivca brantiti, in jo je vršila s hudomušnim namigavanjem dr. Zibertovega odnosa tako dosledno, da je zaprla za več tednov celo nevarnega človeka L—, češ, da leti nanj sum, samo da se ne ognila preiskavi tam, kjer bi se bilo kaj dogajalo. Ta L. je bil uslužbenec najvišjega dvornega urada, da sta bila dr. Zibert in policija, ki se sicer nikoli nista mogla razumeti, vendar edina glede kraja, odkod je prišlo, rako pamletli.

Iz Ukrajine.

BUDIMPEŠTA, 16. jan. Ukrajinske čete so vkorakale v Marmaroško Sihoto. Poveljnik je tamošnjega ogrskega vladnega komisarja prosil pomoči, da prepreči vkorakanje Rumunov ali Poljakov. Rumunske čete korakajo proti Marmaroški Sihoti in njihove sprednje straže so dosegle do občine Aknasugatag. Pričakuje se, da se bodo v par urah spopadle ukrajinske in rumunske čete. — Ukrajinci nameravajo zasesti vsa Rusko Kraljino. Za 21. t. m. je sklican velik ukrajinski narodni shod, da proglasi odcepitev Ruske Kraljevine od Ogrske. Poljaki zahtevajo od ogrskih oblasti orožje in oklopne vlake, da jih uporabijo proti Ukrajincem.

Iz Madžarske.

BUDIMPEŠTA, 16. januarja. Ameriška politična komisija pod vodstvom profesorja Collidgea je dospela semkaj. V imenu predsednika Karolyija je komisija pozdravil državni tajnik Balogh, ki je izvajal, da Ogrska ne pričakuje od komisije nič drugega kot pravičnost. Ogrska ve dobro, da sloni vse na nepristranosti Amerikancev. Profesor Collidge se je zahvalil in poudaril, da je prišla komisija na Ogrsko z namenom, da se pouči o razmerah. Opoldne je predsednik Karolyi sprejel komisijo.

BUDIMPEŠTA, 16. jan. Ogrski korespondenčni urad poroča: Narodnostni minister Jaszi se je danes pogajal s profesorjem Collidgeom. Minister je razlasiil svoje narodnostno politiko na podlagi statističnih podatkov in zemljevidov.

Prikličenje Erdeljsko k Rumunski.

BELOKRAJ, 18. jan. Srbski vojni tisk, urad poroča iz Bukarešte: Rumunski uradni list objavlja kraljev ukaz, s katerim se erdeljske pokrajine definitivno priključijo Rumunski.

Novi italijanski kabinet.

RIM, 18. jan. Uradno poročilo o presnovi kabineta poudarja, da so bili vsi ministri edini, da je potrebna prenova kabineta z ozirom na izpremenjeni položaj in da so zato ministrskemu predsedniku dali na razpolago svoje listnice v svrhu izpremenb, ki bi jih smatral za potrebne, in prav tako tudi vsi dotični državni podtajniki, dočim pa je izjavil zakladni minister Nitti, da vztraja za vsak slučaj na svoji ostavki. Izvršila se je nato prenova, na podlagi katere se je sprejela ostavka ministra za pravosodje Sacchija, zakladnega ministra Nittija, vojnega ministra Zupellija, poštejskega ministra Milanija in transportnega ministra Villa. Imenovani so bili: za pravosodje Facta, za zaklad Stringher, za vojni general Cavaglia, za vojni preskrbo in pokojnine (Bissolati) eva listnica) Girardini, za poljedelstvo Riccio, za prevoz De Nava. Ustanovila se je novo listnica ministrskega podpredsednika, ki zastopa ministrskega predsednika v njegovi odsotnosti in začasno prevzema tudi notranje stvari. To listnico je prevzel Villa. Ustanovilo se je končno novo ministrstvo za obnovo opustošenih pokrajin in je bil imenovan za ministra Fradeletto. V odposlansvo na mirovni konferenci sta bila še imenovana Salandra in Barzilai.

MIROVNA KONFERENCA.

PARIZ, 18. jan. Predsednik Združenih držav, ministrski predsednik in ministri zunanjih stvari zaveznih in pridruženih držav ter japonska veleposlanika v Parizu in Londonu so se sešli včeraj dopoldne ob 10.30. Posvetovanja so trajala do 12.30 in se potem nadaljevala od 3 do 5.30 pop. Francoski ministrski predsednik je prečital pogoje za podaljšanje premirja. Sklenilo se je v tej seji, da boste Belgija in Srbija na konferenci zastopani po treh odposlancih, hedžaski kralj pa po dveh. Število odposlancev znaša 69. Nato se je določil dnevni red otvoritvene seje mirovne konference, ki se prične danes, 18. t. m., ob 3 popoldne v ministrstvu zunanjih stvari. Določilo se je končno, da bodo razprave med zastopniki velevlasti tajne, dočim se bodo k plenarnim sejam konference redno pripuščali zastopniki časopisa, a se bodo tudi te seje vršile tajno, kadar bi se pokazala potreba za to.

Otvoritev seje.

PARIZ, 18. jan. Za plenarne seje mirovne konference je določena v ministrstvu za zunanje stvari takomimovana »urna dvorana«, ki ima svoje ime po uri, ki stoji v dvorani na monumentalni mramornati levi. Dvorana se imenuje tudi »dvorana Miru«, po kipi božice Miru, ki se nahaja v dvorani. Dvorana je dolga 30, široka pa 15 metrov, ima pet oken, visokih po pet metrov. Stene so rdeče tapetirane in pod je pokrit z velikansko, dragoceno rdečo preprogo. Stirje ogromni lestenci z električnimi svetilkami razsvetljuje dvorano ponoči. Za mirovne odposlance je prirejena velikanska miza v obliki podkve, pogrnjena zeleno. Na gornjem koncu je prostora za predsednika in osem odposlancev, ob straneh pa potem za ostale. Okoli glavne mize so nameščene manjše mize za tajnike in stenografe. Zastopniki držav se razporede okoli se ne mize po abecednem redu gotiskega almanaha.

Velikanska množica je na Orsayem nabrežju pričakovala je zdavnaj pred napovedano uro prihoda zastopnikov posameznih držav, ki so začeli prihajati okoli 2.30 popoldne. Točno ob 3 popoldne je predsednik francoske republike Poincaré otvoril sejo s slavnostnim nagovorom. (Govor, ki ga doslej še nimamo v celoti, objavimo vsaj v daljšem izvlečku jutri, kakor tudi poročilo o nadaljnjem poteku seje. — Prip. ured.)

Stranke v Srbiji.

»Srbska radikalna stranka«, o kateri smo obširneje pred kratkim govorili, ima v skupščini 75 poslancev in vodi jo že dolgo vrsto let bivši ministrski predsednik in sedanjí šef delegacije SHS na mirovni konferenci Nikola Pašić. Glasilo stranke je v Beogradu izhajajoči dnevnik »Samouprava«, list, ki se razlikuje od enakih podjetij drugih strank zlasti po tem, da se mnogo bavi z zunanjo politiko, kar pač odgovarja delu in tradiciji njegove stranke.

Kakor smo že omenili, se je od radikalne strani najprej oddelila »Samostalna radikalna stranka«, ki je štela v skupščini 29 poslancev in ki jo sedaj vodi Ljuba Davidović. Ta stranka, ki jo imenujejo tudi »mlad radikalci«, je za radikale najmočnejša stranka in je tedno proti Pašiću napetega opozicijskega bloka. Nje glasilo je bilo pred vojsko »Odjek«, ki pa doslej vsled tiskarskih težav še ni začel izhajati. Kasneje so se od matice odcepili še »...« in »...« in štela v skupščini 12

poslancev in ki ji sedaj načeljuje Marko Trifković in dr. Draža Pavlović; lastnega glasila stranka ni imela. Te tri veje radikalne stranke se prav nič ne razlikujejo po svojem programu, marveč se razhajajo le v posameznih konkretnih vprašanjih, pri čemer igrajo zgolj osební ozirí zelo veliko vlogo. Zasluge teh strank za demokratizacijo države smo omenili že zadnjič, prav tako pa je treba poudariti, da so vse tri stale že pred vojsko na širokem jugoslovanskem državnem programu.

Najstarejša srbska stranka so »liberalci« ali »nacionalci«. Pri zadnjih volitvah pred vojsko so postali v skupščini 20 poslancev, za glasilo so imeli »Srpsko Zastavo«, voditelj sta imeli dr. Voja Veliković in Stojan Križevac. S to stranko, ki ni le najstarejša, ampak tudi najkonzervativnejša, so imeli radikale najtrše boje, katerih posledica je bila, da so se liberalci morali počasi umakniti z vladajočega mesta v dovolj skromno opozicijo. Liberalni program je nacionalistično srbski, bolj ko katere druge stranke, pri čemer pa se ne sme prezreti, da je razvoj vojske in nje konec deloval v programu vsake stranke kot korektiv.

»Napredna stranka« je, kakor smo omenjali zadnjič, nastala za časa kralja Milana. V skupščini je imela 8 poslancev, glasilo ji je dnevnik »Pravda«, ki je po vojski začel prvi zopet izhajati, načeljuje ji sedaj Voja Marinković. Naprednjaki so bili ob času prvega osvojitvega pohoda radikalec konservativni v notranji politiki in so se ustavljali zahtevam demokratičnim reformam uprave, češ da ljudstvo zanje še ni zrelo. Tudi v zunanje političnem oziru je bila stranka za časa kralja Milana konservativna; naslanjala se je na Avstrijo, kakor vlada, in je zagovarjala zvezo z njo. Po tragični smrti kralja Aleksandra, ki je bila najočividnejše znamenje, da je avstro-filaska politika v Srbiji nemogoča, je stranka bila v razsuli; udarec, ki je zadel kralja, je zadel tudi njegovo stranko. Stranka je razpadla, a se je kasneje kmalu zopet nanovo organizirala in spremenil svoj program v rusofilskem zmislu. Naprednjaki imajo v skupščini malo poslancev, a niso v ljudstvu brez opore; njeni pristaši so zlasti kmetje iz bogate Mačve. Kljub temu, da je stranka nekdanja kraljevska listna politika, je ob času, ko je vodila upravo dežele, izvedla mnogo zdravih reform; v njenih vrstah so stali močni ljudje in bistri politiki.

V zvezi z napredno stranko moramo omeniti še en poskus Avstriji prilazne politike v Srbiji. V zadnjem času že, ko se o znamenjih časa ni mogel nihče več motiti, se je vsučuški profesor Živojin Pavlović odcepil od naprednjakov ter je osnoval lastno stranko za sporazum z Avstrijo, takozvano »konservativno partijo«. Umilivo je, da se je ta nesrečna poteza učenaka Perića, ki slovi po svojem teoretskem delovanju, morala ponesrečiti. Stranka ni našla odmeva in je brez zastopnika v skupščini.

Končno nam je omeniti še socialno demokratično stranko, ki jo vodi v Srbiji Dražica Ljubić, glavni urednik socialističnega beografskega dnevnika »Radničke novine«. V skupščini so imeli socialni demokrati pred vojsko 2 poslance. V sedaj se vršči diferenciaciji socialne demokracije sos topili srbski socialisti na levo, boljševsko krilo in so bili proti temu, da bi hrvaški socialist Vito-mir Korać prevzel mesto v kabinetu. V stranki sami se je kristalizirala grupa neodvisnih socialistov, ki je pa še vedno v skupni strankini organizaciji. Kakor se namerjajo svobodomiselnih meščanske stranke vseh treh plemen strniti v eno samo Jugoslovansko demokratsko stranko, tako bodo tudi socialisti izvedli enotno delavsko organizacijo po vsem državnem teritoriju.

Iz jugoslovanskega sveta.

Zbor zaupnikov VLS. V hotelu »Union« v Ljubljani so se vršili v četrtek zbor zaupnikov Vseslovenske Ljudske Stranke. Predsedoval je zboru dr. Anton Korošec, ki je imel obširen govor o političnem položaju. Glede Koroške je izjavil: »Kdor koli sedaj izmed Nemcev in nemškutariev vzdigne roko proti nemu našemu sobratu, njega si je treba dobro zapomniti za čase, ko bodo naši sodniki take javne zločine sodili z bič in škornji.« Glede Stajerske je rekel Korošec: »Le zelena Stajerska z energičnim generalom Majstrom je dosedaj naše edino neskaljeno veselje. Dal Bog, da bi tako ostalo in da bi se srečno in brez krvi izvršila skoro tudi osvoboditev naše ogrske Slovenije.« Naglašujoč, da je prva naša dolžnost, da ohranimo mir in red je izjavil: »Vsak, kdor sedaj dela za nered, kdor hujska na nemire, kdor rovari proti obstoječim oblastim, on je sovražnik naše mlade še nedograjene Jugoslavije.« Govorec o koalicii slovenskih strank je podal tale program strankarske koalicije:

2. Vzdrževanje reda in mira v državi. 3. Konsolidacija države SHS na zmagi in znotraj. 4. Redna prehrana ljudstva. 5. Stremljenje, da se iz države SHS ustvari dejanska narodno gospodarska enota, da se odpravijo izrodki vojnega gospodarstva in da se odstrani oduševstvo v vsaki obliki. 6. Uvedba splošne in enake volilne pravice po proporcionalnem sistemu tudi za ženske in 7. odprava vseh socialnih krivic. Koncem svojega govora je dr. Korošec izrazil željo, da bi se vsi kmetje širne Jugoslavije združili v skupno organizacijo. Na predlog predsednika dr. Lovra Pogačnika je zbor izrekel dr. Korošcu zahvalo za njegovo uspešno delovanje in neomejeno zaupanje. — Nato so govorili Fon, Josip Pogačnik in dr. Janko Brelec. O reviziji strankinega programa je poročal prof. Bogumil Remic. Nasvetovane resolucije so bile sprejete, na kar je bilo izvoljeno novo načelstvo ter zastopniki v Državno veče in pokrajinski zbor. Za načelnika VLS je bil ponovno izvoljen dr. Korošec. — Istočasno se je vršil strankin zaupni shod za slovensko Stajersko v Celju.

Domače vesti.

Predavanje v »Ljudskem odru«. V torek, 21. t. m., bo v velikih dvorani Delavskega doma v ul. Madonnina 15 nadaljeval tržaški zdravnik dr. J. Velavšek svoje predavanje o »jetiki in njeni profilaksi«. Začetek ob 7.30 zvečer. Prepričani smo, da se občinstvo udeleži tega zanimivega predavanja v čim najobilnejšem številu.

Promet v pristanišču. Dospela sta včeraj »Brioni« iz Benetk, »Padova« iz Napolja. Odšli: »Carintia« v Jakin, »S. Giorgio« v Benetke, »Cleopatra« v Napolj.

Zmešalo se ji je. Na Vrde št. 7 stanuje neka Josipina D., na kateri so že nekaj dni sem opažali nenavadno razburjenost. Včeraj pa jo je prišlo posebno hudo in hotela se je usmrtiti. Demači so poklicali Trevesovo rešilno postajo, ki je poslala svoj rešilni voz, s katerim so prepeljali nesrečnico v opazovalnico.

Opeknel se je. Filipa Semoliča iz Brestovice so prepeljali v tržaško bolnišnico vsega ožganega po obrazu in rokah. Užigal je svetiljko, ki je eksplodirala. Najbrž je bil nalit v njej bencin namesto petroleja.

Dosno koželjstvo si je zlomil pri padcu neki Ivan Deotto. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Avtomobil ga je povozil. Tramvajskega uslužbenca Ivana Segolna je včeraj dopoldne podrl na tla vojaški avtomobil. Ljudje, ki so bili prisotni, so ga prenesli v njegovo stanovanje pri Sv. Alojziju št. 753. Kmalu nato pa mu je postalo tako slabo, da so morali poslati po zdravnika rešilne postaje, ki ga je dal prepeljati v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima revež na več kraji zlomljene kosti in da so se mu tudi pretresli možgani.

Zobozdravnik DR. J. ČERMAK
v Trstu, ul. Cicachino Rossini 12 vogal ul. delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. Pombi anja
Umetni zobje. Umetni zobje.

Tečaj za risanje in slikanje za začetnike

odprt od 15. januarja 1919 naprej.

Pojasnila in vpisovanja od 9 do 12 v ul. San Francesco d'Assisi št. 4 (druga stopnica), IV. n., vr. 28.
V. Rendič.

Zlato, srebro in dragulje
kupi po najvišji cenah dobroznana utarna in
zlata na A. Polh, v Trstu, Barikera vecchia 3

Semena

vseh vrst in v vsaki množini

kupi in prodaja trgovina Sever & Komp.
Trst, Via delle Poste 1.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.
Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.
Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spada dajoče posle.

Sprejema vloge na krjizice in tekoči račun

in v lirah in kronah
po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 13. —